

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Insarati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln., za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatih denarjev se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Zavezniki, mi in bodočnost.

Pariz, 1. avgusta 1919.

Politika zaveznikov tekom vojne, njihov sistem in njihovi pogreški se nadaljujejo v teh težkih mesecih po zmagi. Vojaška zmaga je bila izvojevana, nikakor pa ne politična. Niti pred zmago, niti po zmagi ni bilo v antanti vodilnega moča, ki bi vso politično akcijo združil v svojih rokah. Lojč Džordž je bil vedno preveč inzularen, odvetnik iz Valesa, katerega znanje geografije je bilo od nekadašnje precej nezadostno. Niti v letih vojne ni posebno napredovalo njegovo razumevanje kontinentalnih problemov. V vodilni vlogi tudi ni uspel Clemenceau. Preveč je bil vročkrven Francoz, ki je imel pred očmi samo rensko mejo. Dasi bližji Anglosaksonom ko kak drug francoski državnik, se ni mogel polastiti vodstva. Tretji v kolu, Wilson je bil najbližji diktatorski vodilni vlogi. Pa bile so velike zapreke. Najprej je treba naglasiti, da je že prvič prišel oslabljen iz Amerike v Evropo, ni imel cele velike republike za seboj. Wilson je preveč Amerikanec, bolje rečeno Amerikanez skozi in skozi, kateremu je povsem tu duh kontinentalnih političnih razmer. To ga je seve silno oviralo in mu ni dopuščalo, da bi se polastil vodstva. Prišel je s seboj od onstran morja svoja načela, ki so pravi sad puritanske ameriške politične filozofije. To je bil najdragocnejši zaklad, ki ga je prinesel seboj. Ali celo evropsko kompromisarstvo je začelo glodati na tem zakladu.

Ako se govori o neuspehu kongresa miru, ima pač to svoje globoke razloge. V dvojem oziru je bil kongres povsem neploden. Bodoči zgodovinar, analizirajoč delovanje kongresa, bo prišel do sledečega zaključka: Jadranska politika kongresa je bila dokaz politične neplodnosti, kongres ni imel nobene slovenske politike.

In vendar je pravična rešitev jadranskega vprašanja prava centralna točka evropske politike. V nobenem vprašanju pa ni napravila antanta usodnejših pogreškov ko v tem. Kako utemeljeni so bili naši nasveti, da je treba Italijanom ostro gledati na prste! Uspeh bo le tedaj, ako se bo energično postopalo z njimi. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. Vse velike sile, izuzevši Ameriko, so gladile le ljube Italijanke in jih razvadjali, da je bilo veselje. Ni bilo potrebno, da je storila to Francija, kajti njen položaj v Alžaciji-Lorenu ni ravno isti, ko pa Italije v našem Primorju. V Alžaciji-Lorenu ima Francija pravo, da nastopa proti nemstvu, ki je nevarnost za vse protinemške elemente. Čisto druga je pa stvar pri nas, kajti mi smo najzvestejši čuvarki proti nemstvu, dočim Italija že danes služi nemškim interesom. Kar se tiče italijanske politike se je pustila Anglija zavesti od sirenskih glasov, ki so računali na britansko narodno psihologijo. Ugovori, ki so podpisani, se morajo držati. Pa seve ti gospodje pozabljajo v kakih okoliščinah je bila pogodba zaključena.

Zavezniki so morali ob samem začetku pričeti energično akcijo proti Italiji in jo prisiliti, da žrtvuje londonsko pogodbo. Predvsem Wilson je imel sijajno priliko, ko je Amerika vstopila v svetovno vojsko. Tekom konference in kongresa so se hoteli zavezniki znebiti težkega bremena jadranskega vprašanja, da so poverili Ameriki, da naj ona doseže, da Italija odvede zaveznike njihovega podpisa na londonski pogodbi. Ta mandat je bil dokaz strašljivosti in nepravilnosti za uspešno diplomatsko akcijo. Amerika si je s tem neprila srd Italije, pa v svoji akciji do sedaj še nima vidnega uspeha.

Pa če tudi ni mogla Amerika doseči rešitve jadranskega vprašanja, vendar je ona naši stvari storila usluge, katere ne bomo nikdar pozabili. Jugoslovanska politika Amerike bo ostala vedno najuspešnejše poglavje v zgodovini State departmenta tekom zve-

stovne vojske. Amerika je bila prva velika sila, ki je imela takoj jasno predstavo jugoslovanskega vprašanja v smislu in duhu Krfske deklaracije. Imeli smo v State departmentu toliko srčnih prijateljev, katerih se je treba hvaležno spominjati. Može kakor Phillips, Putney so naši stvari neizmerno koristili. Delo in zveze z Washingtonskim State departmentom, to je velik realen uspeh za našo stvar. Lansing je odpotoval iz Pariza in njega bo sedaj zamenjal Polk, ki je vedno sledil jugoslovanskemu vprašanju z največjim zanimanjem in ki bo morebiti trn v peti Italijanom.

Naloga zaveznikov je bila, da storijo silne garancije proti Nemčiji. Šli so pa popolnoma krivo pot, ako so mislili, da bodo podvezali premoč Nemčije s tem, da vojaško zastražijo Ren. Na Ren se ne odločuje evropska politika. Oni so morali zastaviti vse svoje sile, da ojačajo in okrepijo one tri slovanske države, ki so posledica te vojne: Poljsko, Češko in Jugoslavijo. V tem oziru je bila njihova politika neplodna in neuspešna, pravzaprav ni bila nobena smotrena politika v tem oziru. Politični aksiom je, da je vojna izgubljena, ako te tri države niso v stanju vzdržati nemške naval. Silno se motimo, ako mislimo, da je nemška moč strta. Narod, ki je po strašni katastrofi prebolel bolševizem in takoj hotel skupljati svoje sile, bo skoraj na mednarodnem mejdanu kot nevaren tekmeec. Resnična kakor vselej je grška rečenica, da je prava sila vsake države v njenih državljanih. Ravno tako se lahko trdi, da prava moč zaveznikov ni v posadkah na Ren, ni v strateških mejah, temveč v državljanih novih držav, ki so nastale na ruševinah Avstro-Ogrske.

Kaj so storili zavezniki, da Konsoolidirajo Poljsko, Češko in Jugoslavijo? Prav malo, na vsak način ne toliko, kolikor bi bilo v njihovem lastnem interesu. Ako bi šlo po njihovi želji ne bi imela Poljska nikdar vojske, da se bori proti bolševikom. Historija Hallerjeve vojske je bila prava komedija zmot. Tudi za Češko zavezniki niso to napravili, kar bi bila njihova dolžnost. Zavezniki so dali Lahom nekaj mandat za njihovo češko politiko, tako da sigurno pade ves odij na zaveznike. In Lahi s svojo manjšo machiavelističnimi »kombinacijami« so imeli res velik uspeh. Pošiljajoči Madžarom municijo in vojni material in pomoči strateškega ženila raznih Piccionijev so imeli Italijani res ta velik uspeh, da so bili Čehi poraženi. Zavezniki gotovo niso konsolidirali Češke in vse je prepuščeno zdravemu političnemu smislu češkega naroda.

(Konec prihodnjice.)

Beda slov. državnih uradnikov.

Recimo, da se je povprečno podražilo vse le sedemkrat. Že v mirnem času je bilo gmočno stanje zlasti državnega uradništva neugodno. Kdor ni imel lastnega premoženja ali bogatih sorodnikov - dobrotnikov, se je moral zadolžiti. Uradniški dolg je bil tako narasel, da so državniški že resno mislili na primerno saniranje.

Če že torej v predvojnem času uradniki niso mogli izhajati s svojimi prejemki, kako naj žive danes, ko je razmerje med dohodki in izdatki skoraj štirikrat neugodnejše? Sedemkratnim višjim cenam stoji namreč podvojeni dohodki nasproti. Jasno je, da mora materijalni izpadek nadomestiti ali pomikanje ali zadolženje ali beračenje. Da ne dela ne eno ne drugo ne tretje niti časti niti koristi — delodajalcu, uvidi vsakdo, ki ima odprte oči in zdrav glavo.

Res je sicer, da imamo pri nas zdaj vsa obilno. To poudarjajo radi s krepkim naglasom posebno tisti, ki so v srečnem položaju, da morejo postaviti deležni dobrot vsake vrste. Toda resnica, da je le za drag denar, ki ga siromak nima, živčnih sredstev dovolj, je za uradnika grenčija, kakor da bi mu ne bila dana prilika gledati s

vsakovrstnim blagom natrpanih prodajalen in z okusno mesnino obloženih mesnic in stojnic. Od tega ima uradnik le potoke slin, ki pa vključ svoji obilici ne potolajijo praznega želodca. Ne očitajte mi nevoščljivosti! Privoščim vsem vse dobroto, toda za veliko krivico smatram, če pri takih razmerah državni vodja — hladnokrvno zadržuje, da »činovniškega« pitanja nima. Kako naj prestopi uradnik prag trgovine, kjer stane ena obleka več kakor značaj njegovi mesečni dohodki, par čevljev morda polovico teh? Kakšno pomankanje trpe nižje in srednji uradniki — če nima slučajno kopice malih otrok, dokazuje svetu vsa njegova zunanjost: upadel život, obleka iz predvojnega doba, okrašena z različnimi obeski, če jih je pozabil v jutro siromak s škarkami odstriči, čevlji zakrpani, skoraj brez pet, ki jih diši vrsta debelih žebeljev, z neveščo roko s pomočjo uteži in polenca v razjedeni podplat zabiti. V pretekli dobi je bilo uradnika sram, če se je moral kedaj pokazati javnosti v »stanu neprimerni« obliki in opre. Sedaj sramota ne zadene več njega. Ni sam kriv, da je največji revež med vsemi stanov. Vključ temu se še obotavlja, še ne mara omadeževati čistosti slovesa svoje korektnosti in nepodkupnosti, vsaj drž. uradnik na slov. ozemlju ne, še vedno upa, da bo Beograd vendar hotel spoznati njegove dejanske razmere in ublažiti neznoznost njegovo gmočno bedo v interesu države.

Napačno bi sodil, kdor bi mislil, da država nima škode, če so njeni uslužbenci lačni in razčepani. Prej je namreč človek lahko upravljal najnapornejšo službo, če je bilo treba, tudi do 6 ur nepretrgoma. Sedaj je uradnik pri napornem delu izčrpan v 2-3 urah, kar sledi, je pasivnost, delo brez živahne agilnosti in navdušenosti za zvišeni cilj, ki rodi sicer tako lepe sadove. V pisarnah delo zaostaja, treba je več uradnikov, v šoli je pa ura brez učiteljeve aktivnosti sploh izgubljena.

Če pa hoče državni uradnik živeti življenje drugih stanov, mora kakor, sem zgoraj omenil ali zadolžiti se ali pa beračiti. Toda prvo je zelo nevarno. Je-li upanje, da bo mogel kedaj vračati, ne da bi pri tem trpela kontinuiteta njegove redne preskrbe? Drugo je tako isto nevarno z ozirom na veliko škodo, ki jo utrpel uradnikov ugled pri občinstvu v trenutku, ko postane pomankanje očito. »Hm, lačenberger« je pogosto slišana laskavost, ki tvori zanesljiv kriterij osebnosti siromakega uradnika. — Beračenja seveda ne razumem v navadnem smislu, ampak nadlegovanje zlasti selskih sorodnikov in znancev za živila. Toda tudi to je sedaj otežkočeno, odkar so se vključ zasedanja brez parlamenta cene za osebni promet kar potrojile. Ta povisek pomeni za »malega« uradnika celo šestkratno prejšnjo ceno, če pomislimo, da so nižji drž. uradniki bili prej deležni »polovične vožnje« III. razreda. Pa za vse to se Beograd ni pobrigal ali pa so ga za mnenje vprašani »strokovnjaki« informirali z — molkom. Svoje narodne predstavnike bi pri tej priliki nujno prosili, da bi vsaj v tem oziru pri centrali izsilili restitucijo in integum.

Kdo naj dandanes potuje k oddaljenemu dobrotniku po živež, ko tega železnica bolj podraži, kakor da bi ga človek kupil v svojem bivalšču? Da je povisana voznina na železnicih vrgla cene živilom na trgu vsaj za ¼ kvišku, naj mimogrede omenim. Jajca, ki si jih bil že dobil po 50 v so naenkrat poskočila na 80 v in več, če jih sploh dobiš.

(Konec prihodnjice.)

Izum proti trčenju vlakov.

Pisec teh vrst je bil že dvakrat v veliki nevarnosti trčenja vlakov, enkrat pa pri tem neznatno ranjen. Maršiko čitateljev je bil tudi že kdaj v veliki nevarnosti trčenja — morda ne vede — ali pa celo v vlak, ki je trčil... Večkrat sem že čul vprašanje: kje se voz varnejše v slučaju trčenja: začetkom vlaka, sredi ali na koncu?

Vse to je jasen dokaz, da smo bili izročeni dolejš na milost in nemilost — nevarnosti trčenja vlakov. In ta nevarnost bo tem pogostejša in tem večja, čim bolj bo v bližnji bodočnosti po splošnem miru, odprtju mej in oživljenju dela naraščal dan za dnem tovrni in osebni promet na železnicih in čim več osebnih in brzih vlakov bo vozilo!

Prezreti ne smemo dejstva, da se je na železnicih z večjim prometom storilo vse, da se kolikor mogoče omeji trčenje vltkov. Upeljali so napravo blokovnega sistema, vlakoznamilnice, vožnjo vlakov v postajni razdalji itd. in s tem trčenja le deloma omejili — toda ni je bile naprave, ki bi mogla trčenja vlakov popolnoma preprečiti! In zato so se pojavljala zdaj tu zdaj tam večja in manjša trčenja, vmes strahovita in katastrof, z ogromnimi škodami in številnimi človeškimi žrtvami...

Vzroki trčenja vlakov.

Po upeljavi blokovnega sistema, ki onemogoči postaji električnim potom, da bi mogla postaviti izvozno oziroma uvozno progovno znamenje na »prostost«, dokler ni prejšnji vlak dospel v sosedno postajo, oziroma dokler stoji v isti postaji vlak na istem tiru, po katerem bi imel voziti sledeči vlak, je ostal edini in vedni vzrok trčenja — neopazena prevozitev na »stoji« stoječih progovnih znamenj pri izvozu iz postaje, sredi proge pri vlakoznamilnicah in pred uvozom v postajo ter vsled tega tudi nadaljevanje vožnje z nezmanjšano hitrostjo.

Iz katerih vzrokov lahko strojevodja progovno znamenje — ki morda stoji na »stoji« — sploh ne opazi? Taki vzroki so: megle, temna doževna in viharno vreme, snežni meteži, če sapa vali dim pred strojem, če bi vsled opravka na stroju, vsled utrujenosti ali nenadnega obolenja na progovno znamenje pozabil, če bi bil proge nevede, itd.

Kako naporno je včasih strojevodje opazovanje progovnih znamenj v slabih okoliščinah iz hitrejših vozečih vlakov že po dnevi, a še napornejše je po noči! Včasih ugasne tudi luč na kakem progovnem znamenju. Proge več strojevodja pozna v nerazgledni temni noči le po času in po ovinkih, v katerih se nagne stroj zdaj na to, zdaj na ono stran, kje da je in kdaj se ima bližati kakemu progovnemu znamenju katero mora opazovati. Če je nerazsvetljeno ter nima ne bele, ne rdeče luči, mora vlak ustaviti, da se prepriča, ali stoji progovno znamenje na »prostost« ali na »stoji«. In če bi ne opazil progovnega znamenja, ki ni razsvetljeno ter zato vozil dalje — kako lahko bi trčil, morda že v nekaj minutah, z vso silo na na istem tiru stoječ ali vozeč vlak!

Slovenski izum. Poskusna vožnja.

V tem oziru se je posrečil železniškemu asistentu g. Zvonimiru Masleu velik izum naprave, ki vedno čuva nad varnostjo vožnje ter začne v trenutku preteče nevarnosti — ko strojevodja na »stoji« stoječe znamenje ni opazil — sama zavirati stroj, oziroma pri osebnih in brzih vlakih tudi vozove, in dajati s številnimi kratkimi žvižgi znamenje, da se mora stroj oziroma vlak hitro ustaviti. Naše novo železniško ravnanstvo v Ljubljani je naročilo izumitelju, da izdelata tako napravo in jo udeleži na stroj, na kar je odredilo poskusno vožnjo na 31. maj, srpana t. l. na progi Ljubljana - Brezovica.

Kljub nevihti, ki je malo poprej pridrla čez Ljubljano, je prihitelo na Vič — kjer je bil začetek nevarnega dela proge — vendar obilo občinstva iz Ljubljane.

Poskusni vlak je privozil točno. Na njem smo opazili predstavnike javnatelstva južne železnice, centralnega nadzornika Vrečkota in prometnega referenta g. Preglja, ki sta izstopila. Na stroju je stal predstavnik javnatelstva višji nadzornik g. Inž. Schneller, kojemu je izumitelj svoj čas predložil svoj izum in pa izumitelj g. Masle.

Stroj se je pomaknil do progovnega znamenja, ki je stalo tudi pozneje med vožnjo v obe smeri na »stoji«. Na progovnem znamenju je bila prav neznatna prožilna naprava. Na strojevi strehi pa je bila glavna

naprava. Na robu strehe je bil prožilni vod, ki je bil v zvezi z mehanizmom, ki je pozneje pri vožnji zavril stroj in priklopljeni voz ter dajal žvižge s parno piščaljo. Naprava proti trčenju vlakov je duhovito zamišljena, moistrosko delo in vendar tako enostavna!

Stroj je odhitel nazaj proti Ljubljani in se skoro vračal. S hitrostjo 40 km na uro se je bližal, da uide mimo na »stoji« svoječega progovnega znamenja na Brezovico, odnosno na nevaren del proge. Gledalci so z napeto nestrpnostjo pričakovali... Nastala je tišina, katero je motil le hrup bližajoč se stroja... Naprava se je dotaknila progovnega znamenja in oživel... Prvi žvižg — drugi — tretji t. d., vsi rezki in kratki! Med gledalci je nastal smeh in veselo razpoloženje... Sledilo si je z matematično natančnostjo blizo 30 kratkih žvižgov in nato žvižganje na dolgo. Gledalci so hoteli gledat za vlakom, ki je med tem obstal.

Nato je vozil stroj v nasprotno smer proti Ljubljani — za katero progovno znamenje se velja — in zato ni naprava pri tej vožnji tudi nič delovala.

S hitrostjo brzovlaka — z 70 km na uro — je pridrvel stroj vnovič mimo. Uspeh je bil isti kot prej.

Z največjo dopustno brzo brzovlaka na tej progi — z 80 km na uro — je pridrvel stroj v tretje mimo progovnega znamenja. Naprava je zopet delovala. Med gledalci je nastala živahna govornica. Napravo je vse hvalilo...

S tem je bil dosežen rekord v varnostnih napravah na železnicih. Uveljavil se je slovenski izum v korist domovini in tujini...

Popolni uspehi.

Poskusna vožnja je s tem popolnoma uspela in dokazala, da trčenje vlakov po upeljavi te naprave v zvezi z blokovnim sistemom ne bodo več mogoča ne na progah, ne na postajah. Dokazala je pa tudi, da se naprava z istim uspehom lahko uporablja na enostirnih železnicih, ker pri vožnji v nasprotni smeri, za katero progovno znamenje ne velja, nič ne deluje.

Alarm parne piščali, ko je naprava sama ustavljala stroj, je bil vsakrat naraynost presenetljiv, velikanski: blizu 30 rezkih, kratkih žvižgov si je sledilo po kratkih prenehajanjih — nato pa je žvižgala piščal brez prenehanja, dokler niso postavili izprobeno napravo zopet v prejšnjo stanje. Zavoro pa zamore zavreti naprava istotako hitro kot strojevodja. Škoda, da je ravnanstvo poskušalo vožnjo le s strojem in enim vozom, dočim bi bilo imelo, če bi bilo poskušalo vožnjo s celim vlakom — še drug učinek: vsled splošnega vacuum - zaviranja vozov bi vlak tudi takrat, ko je vozil z brzino 80 km obstal že na zelo kratko razdaljo!

Naloga našega ministrstva sabotaža je sedaj, da takoj uporabi ta izborni izum ki se mora ne le v izogib ogromnih materijalnih škod trčenja, ampak tudi v izogib človeških žrtv — torej le v neopredelljivo korist države, železnice, potnikov in delavcev plačevalcev nemudoma upeljati po vseh železnicih, zlasti ker naprava tudi malo stane in ni potrebna predelava strojev. Vsako zavlačevanje ima lahko težke posledice, da prehit dvomljivo varnost naših železnic ne odprti mej in splošnem oživljenju dela dan za dnem vedno večji promet in z njim že nekaj prav katastrofalnih trčenja vlakov. Naidejamo se, da imamo v novem železničnem ravnanstvu predstavnike, ki bodo znali dati izumu — najkrajšo smer...

Politične vesti.

— Zbor zastopnikov mariborskega okrožja JDS. Maribor, 3. avgusta. Danes se je tu vršil zbor mariborske okrožne organizacije JDS. Udeležba je bila izredno velika. Vse krajevne organizacije brez izjeme so bile zastopane po svojih odposlancih. Predsedoval je posestnik Lovro Petovar, glavna referenta sta bila narodni poslanec Vojglar in podpredsednik deželne vlade dr. Žerjav. Obširno se je obravnavalo vprašanje severnih mej, pri čemer se je najostreje obsojilo postopanje VJS

V tej zadevi. Glavno pa je bilo vprašanje organizacije in zlasti cela vrsta važnih gospodarskih zadev. Končno so skupniki sprejeli ob navdušenem odobravanju skupnico prof. Voglarja in vsem poslanecem JDS ter podpredsedniku deželne vlade dr. Žerjaviu.

— **Tabor na Koroskem.** Dne 15. avgusta se vrši v Sinči vasi manifestacijski tabor, kjer bo slovenski Korotan ob navzočnosti bratov iz Stajerske in Kranjske veličastno proglasil svoje neupogljivo voljo po združitvi z Jugoslavijo. Narodni svet za Korosko pozivlja zato vse, ki čutijo narodno, da pridejo ta dan v Sinčo vas. Vsa društva naj se pripravijo, da s svečano nastopijo na taboru, kakršnega še ni bilo na Koroskem. Zastave telovadnih in drugih društev naj ponosno vihrajo in družijo rodne brate. Slovenska pesem naj močno doni po naših tleh, ki so prepojena z žulji in krvjo naših najboljših mož. Vse pa naj takrat prešinja vseobjemajoča ljubezen, posebno do naših koroskih bratov, ki jim je bila dozdaj usoda najbolj nemila. Na svidenje torej dne 15. avgusta v Sinčivasi.

— **Demokratski ministri proti Protiću.** Beograd, 3. avgusta. Ministri, ki pripadajo Demokratski zajednici, so podpisali izjavo, v kateri ostro nastopajo proti Protićevemu demisijskemu pismu ter točko za točko zavračajo argumente, s katerimi je ministri predsednik utemeljeval demisijo. Iz izjave demokratskih ministrov izhaja, da je g. Protić izjavil krizo, ne iz državnih in načelnih vzrokov, temveč zgolj iz pohipnosti in osebne samoljubnosti. Izjava, ki bo jutri publicirana, prereže prti med g. Protićem in zastopniki demokratske zajednice v kabinetu.

— **Razširjevalni neverjetni kombinaciji.** Beograd, 3. avgusta. Iz Ljubljane in Zagreba so dospele vesti o raznih kombinacijah glede sestave novega kabineta, ki jih razširja iz Beograda neki jugoslovanski dopisni urad. Predvsem treba konstatirati, da so te kombinacije prave izmišljotine. Interesantno je, da so ravno klerikalni krogi, ki zlorabljajo naslov nekdanjega jugoslovanskega dopisnega urada, ter dajejo svojim izmišljotinam na ta način nekaj oficijelnega karaktera. V stvari ni ta »jugoslovanski dopisni urad« ničesar drugega, nego znani g. Šimrak in njegov pomagač, ki se poslužujeta sedaj klerikalnega, sedaj separatističnega časopisa, da spravita v svet svoje hujskarije.

— **Predsednik parlamenta pri regentu.** Beograd, 3. avgusta. Situacija je neizpremenjena. Včeraj dopoldne je bil sprejet predsednik parlamenta od prestolonaslednika v avdienci, da predloži načrte, kako bi se dala rešiti kriza. Predsednik Pavlovič ni stavljal v tej avdienci, kakor se zatrjuje, nobene konkretnega predloga, temveč je izjavil, da se mora najprej posvetovati s posrednimi strankami. Ta posvetovanja so že v polnem teku. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo sestava novega kabineta poverjena Demokratski zajednici, ki je danes največja grupa v kabinetu.

— **Posvetovanja demokratskih ministrov.** Beograd, 3. avgusta. Demokratski ministri so imeli tekem današnjega dne ponovna posvetovanja. Jutri ob 10. uri dopoldne se vrši v parlamentu seja kluba zajednice, v kateri se bo vršila razprava o političnem položaju.

— **Narodna Politika o kulturni borbi.** Včerajšnja »Narodna Politika« piše v članku »Demokrati hočejo poostreiti svoj kulturkampf z ozirom na vest »Primorskih Novic« o organizaciji društva »Informator« za podpiranje stradalnih katoliških duhovnikov v državi SHS s sedežem na Reki in Sušaku: »Oni (demokrati) seveda pravijo, da ne delajo na uničenje katoliške cerkve, ali to je samo neroden izgovor. Naj bodo gospodje iskreni in naj točno povedo, da žele uničiti našo zvezo z ostalimi katoličani na svetu. Oni to z malo drugačnimi besedami tudi priznajo, naglašajo, da žele osnovati separatistično cerkev, a za nas je to isto, kar uničenje katolicizma. Kot člani katoliške verske zajednice hočemo ostati v zvezi z rimskim papežem in smo pripravljeni, da se za to pravico borimo proti vsakemu nasilju in vsaki propagandi. Kdor nam hoče to pravico oporekati, naj to samo pove in izjavljuje proti sebi tako burjo, da bo tudi sam videl, da je precejnejal svojo moč. Pri tem mu ne bodo pomagale niti fantastične številke o pristaših »Informatorja«, da stoji za njim baje 1500 članov nižjega katoliškega klera.

— **Dr. Kraus položil mandat.** »Slovenske Presse« javlja, da je narodni poslanec dr. Ivan Rikard Kraus (D. Z.) spisom na predsednika Narodnega predstavništva v Beogradu položil svoj mandat. Bil je zastopnik za Osijek-Dolnji grad, a pred kratkim se je stalno domicilirjal v Zagrebu.

— **Kaj delajo ital. oficirji na Bledu.** Z Bleda nam pišejo, dne 2. t. m., opoldne pripeljal je laški avtomobil več višjih laških častnikov na Bled. Avto so je v bližini vile Belle ustavil in izstopili so častniki ter ogledavali naše gore. Kakor sem videl, so z rokami kralja proti Robinu in proti Jelenicem.

Imeli so tudi neko karto in delali zaplako. Ko so si tako vse lepo ogledali so se zopet vabili v avto, kateri jih je brzo odpeljal. Popoldne pa vidim isti avto stati pred zdraviliškim domom, častniki so si ogledovali okolico in tudi fotografirali. Tudi, katerih je vse polno sedaj na Bledu so se spogledavali in niso vedeli kaj pomeni — ta očitna špijonaža! Nekateri so bili v strahu pred Lahji, ki bi znali lepega dne še naš krasni Bled zaseesti. — Pa take obiske imamo večkrat na Bledu. Pred kakim mesecem so bili tudi laški avtomobili tu in s njimi več laških častnikov. Dobro so se zabavali v družbi ljubljanskih nemškutarjev, katerih je sedaj več na Bledu. Posebno živahno je bilo v vili Svobode, katero ima v najemu znani avstrijski konfident iz Trsta Aidinjan, Tam so z laškimi oficirji popivali pozno v noč, razgrajali in popevali laške pesmi, da se je daleč na okoli čulo. Ljudstvo je bilo že v strahu, ker je menilo, da je že Lah zasedel Bled. Čudno, čudno, da se smejo v Jugoslaviji ti naši najhujši sovražniki tako prosto gibati? Ali je naši vladi kaj znano o teh posetih? Ali se ne da zabraniti, da bi ta laška svojata ne hodila na Gorenjsko špijonažo? Zahtevamo več odločnosti od naše vlade, drugače bo ljudstvo menilo, da imajo Lahji v Jugoslaviji prvo besedo!

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

SPREJETA DEMISIJA.

LDU. Beograd, 2. avgusta. Presbitero javlja: Njegov kraljevsko Visočanstvo prestolonasled Aleksander je izjavil sprejeti ostavko, ki mu jo je včeraj predložil g. ministri predsednik, katerega je overil, da vodi nadalje vladne posle do sestave nove vlade.

K MINISTRSKI KRIZI.

LDU. Beograd, 3. avgusta. Današnja »Pravda« piše o ministrijski krizi med drugim: Včeraj popoldne je pozval g. Protić g. Davidovića in ga obvestil, da je predal demisijo vlade. Zahteval je, da se seje ministrskega sveta nadafujuje, ker je mnogo nujnih neodložljivih stvari na dnevnem redu. Minister Davidović je o tem obvestil svoje tovariše. Ministrska seja je trajala od 11. do 13. ure. Kabinet bo imel redne seje ter opravljal tekoče posle, dokler se ne sestavi nova vlada. — Predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič je prišel konsultirati vse parlamentarne skupine, da izve njihovo mišljenje. Kadar bo dobil od vseh skupin odgovor, bo regentu podal poročilo. G. Pavlovič bo tekem današnjega in jutrišnjega dne imel sestanke z različnimi strankami. Sklenilo se je, da tudi parlament nadafuje s svojimi sejami. — Napetost med demokrati in radikali je na vrhuncu. Konstatira se, da je g. Protić v besedilu ostavke potepal tudi tudi to, ker je osebno podpisal: odredbe o agrarni reformi.

LDU. Beograd, 2. avgusta. O ministrijski krizi piše današnja »Pravda« med drugim: Pričakovati je, da dobi Srbija večjo odškodnino. Radikali to vedo. Tudi bi sedaj hoteli, da bi bila vsaj v delu bivše kraljevine Srbije njihova oblast čim večja in čim manj omejena. Tako bi oni še pred volitvami za konstituantno brez večje kontrole izvršili delitev te odškodnine. S tem bi po stari metodi korumpirali tudi nove volitve in pa na ta način skušali sebi zavarovati večjino. Odškodnina je edino pravi vzrok krize, ki so jo izvajali radikali.

RAZMERJE MED PAŠIČEM IN TRUMBIČEM.

LDU. Beograd, 2. avgusta. Presbitero javlja: Zagrebška »Riječ Srba, Hrvata in Slovenaca« ter ljubljanski »Slovenski Narod«, a po njima so tudi nekateri beograjski listi prinesli vest o poostritvi odnosom med g. Pašičem in g. Trumbičem, ker so kakor se govori nastale med njima velike difference v nazorih, odnosno zunanji politiki. Kakor smo poučeni iz merodajnega vira, so te vesti netočne.

Neodrešena domovina.

ODLOČITEV KOMISIJE NA REKI. — ITALIJA IZGUBI POVELJSTVO NA REKI.

LDU. Berlin, 3. avgusta. (ČTU). »Lokalanzeiger« poroča, iz Lugana po »Popolo Romano«: Medzavezniška vojaška preiskovalna komisija je končala svoje delo, ki se nanaša na krvave dogodke na Reki. Po Wilsonovih pariških organih (Chicago Tribune, New York Herald) je komisija sprejela tale predlog: Številno italijanskega vojaštva se zniža na neznamno mero, Italij se odvzame vojaško poveljstvo na Reki. Italijanski narodni svet na Reki se odstrani. — Po Njitičevem naročilu italijanski listi o tem poročilu ne prinašajo nobene kritike.

ITALIJA IN ZAVEZNIKI.

Ker je medzavezniška komisija spoznala znane dogodke v Reki za zločinsko delo reških italijancev, zahteva A. Gauvaja, da laško časopisje čimbolj razglašuje veranemu narodu dejanski po-

ložaj in dá zadoščenje francoskim častnikom kot prostakom. Vest svet naj izve, da reški Consiglio Nazionale, ki si je izvolil geslo »Italia ali smrt«, ni nič drugega kot skupina obsedenec brez pooblastila: ti ljudje so nedavno še klečepalili pred madžarsko gospodo in so v juliju 1915. izročili v imenu laškega občinskega odbora avstrijskemu letalcu O. Klajnsingu plaketo za spomin, ker je ta pilot uničil italijanski zrakoplov »Città di Ferrara«. Sedanjí župan v Reki, Antonio Vio, je imel ob tej priliki goreč govor na počast Avstrije. Takj so možje, ki kriče že 6 mesecev: Italia o morie! in so pred popustljivim generalom Grazziolijem napravili lov na franc. vojake. Transalpinski listi prevjodno molče o reških izgrejih, zraven pa namigavajo, da delajo tako iz obzirnosti do Pariza, ki naj v zahvalo podpira Consultine zahteve. Toda Francija ni zagrešila ničesar zoper Italijo. Ako pa Lahji tarnajo nad veliko krvno izgubo, je temu kriva ital. vlada. Delala je na lastno pest in osredotočila svoj napor na Krasu ter ob Adriji, namesto da bi bili prišli Avstrijo od vseh strani. Iz nezaupanja do Srbov, Grkov in Albancev (Esad paša) so zabranili njihovim enotam nastopiti v južnih jadranskih pokrajinah in zagrabiti podonavsko monarhijo od zadaj. Ne da bi bili zbirali južne Slovence, še divje so jih preganiali ter ovirali tvoritev čeških, slovaških in jugoslov. legij. Ugo Ogetti, predstojnik ital. propag. pisarne v sovražnih deželah, je to priznal v Secolu: Jugoslovani so mnogo pripomogli laški stvari, žalibog jim je Sonnino onemogočil storiti še več in ustvariti ital.-jugoslov. zблиžanje. Francija je Italijo vselej in vsestransko podpirala, dasi se je nje zaveznička čudno vedla: že po londonski pogodbi je sklenil Sonnino s princem pl. Bülowom ital.-nemški traktat v zaščito imetja in oseb obeh dežel, tik predno je vstopila Italija v vojno. Francija ni protestirala proti neverjetnemu zavlačevanju vojne napovedi proti Nemčiji. Krila je onega Sonnina, ki je v avgustu 1914. zastopal misel laške vojne ob hoku osrednjih vesil. Pozneje se je premislil, ker je zaman poskušal dobiti koncesij od Habsburgije. Francija je bila torej več kot dostojna napram Italiji. Če pa danes zasede Reko medzavezniško vojaštvo, bo to v prid mestu, ker se bodo prepričile krivičnosti na rovaš Jugoslovancem: dosti njih je trpelo v avstro-ogrskih temnicah; prišli so domov z upom na svobodo, a Lahji so jih odvedli v hujše suženstvo. P. P.

NASILSTVO ZADARSKEGA ŽUPANA.

Dr. Ziliotto je pred svojim odhodom v Pariz ukazal vsem občinskim glavarjem, da izdajo pismene izjave v imenu prebivalcev za združitev z Italijo. Kdor tega ni hotel storiti, je bil takoj odstavljen in nadomeščen z drugim glavarjem. Te izjave naj bi bile novi plebiscit okupiranega pasa in so mistifikacija narodnega mišljenja, ki so izzvale ogorčenje v vseh slojih prebivalstva. LDU.

Mirovna konferenca.

NEKAJ NENAČADNEGA.

LDU. St. Germain, 3. avgusta. (ČTU) Saint Bryce piše v »Journalu«: Vrhovni svet je mogel včeraj zabeležiti dejstvo, ki skoro nima para, namreč da je neka država sledila povelju konference: Jugoslovani so izpraznili Celovec. Ko je došlo poročilo o izprazenju, je vrhovni svet izrazil svoje zadovoljstvo s tem, da je takoj začel razpravljati o vprašanju, ki so jih postavili Jugoslovani. Ore predvsem za to, da se končajo pustošenja Madžarov v njih pokrajinah, ki jih morajo Madžari odstopiti svojim sosedom. Obenem je vrhovni svet proučeval nekatere podrobnosti mejnih vprašanj na Stajerskem, Hrvatskem in Ogrskem ter v Baranji.

Z MIROVNE KONFERENCE.

LDU. Lyon, 2. avgusta. (Brezlično). Bolgarska delegacija, ki se nahaja v Neuilly, je predložila predsedniku mirovne onference novo spomenico, ki se nanaša na Tracijo.

LDU. Lyon, 3. avgusta. (Brezlično). V vrhovnem svetu zaveznikov, ki se je sestel včeraj, je sporočila medzavezniška vojaška komisija, da so jugoslovanske čete glasom odločive mirovne konference evakuirale celovški okraj. Mirovna konferenca je tudi sprejela gotove odredbe glede mej med Jugoslavijo in Ogrsko. Avstrijski delegacija pripravlja svoj odgovor na načrt mirovne pogodbe. Avstrijski odgovor bo bržkone mogel biti izroččen v pone-deljek.

Glavni pooblaščenec ameriške delegacije Polk je sprejel včeraj več zastopnikov pariških časopisov, a se ni hotel izjaviti o raznih vprašanjih, tičočih se mirovne pogodbe, ki je sedaj predložena ameriškemu senatu. Vendar pa je Polk izjavil, da je po njegovem mnenju sprejete mandata zjedinenih držav glede Carigrada zelo dvomljivo, ker bi ta možnost obsegala popolni preraz amerianske politike. Kar se tiče ratifikacije mirovne pogodbe v Zjedinenih državah je izjavil Polk zastopniku

lista »Petit Journal«, da se lahko pričakuje glasovanje senata za 1. september.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

PADEC BOLJŠEVIŠKE VLADE.

LDU. Dunaj, 3. avgusta. (ČTU). »N. Freie Presse« poroča iz Budimpešte, da je že v prihodnjih dneh pričakovati rekonstrukcije kabineta, ki se bo izpopolnil z zastopniki meščanskih slojev in malih poljedelcev.

NEMCI O PADCU BELE KUNA.

LDU. Nauen, 3. avgusta. (Brezlično). »Vorwärts« piše k padcu vlade Bele Kuna, da je bila njegova vlada lahko mišljena in zelo drag eksperiment za Ogrsko. Mogoče si bo nova madžarska konstituenta izvolila hrabrejše vodstvo kakor je bilo grofa Karollija, ki je brez potrebe prepustil državo komunistom.

Italija.

ALBANSKA VSTAJA PROTI ITALIJANOM.

LDU. Skader, 3. avgusta. Iz Albanasa v Albaniji poročajo, da se je v Kroji uprl kapitan laške vojske s 300 vojak tamošnji italijanski posadki ter da vodi četaško borbo z Italijani. Pridužili so se mu tudi laški vojaški uporniki iz Tirane in okolice. Vse te laške čete se zbirajo okrog Albasana in so zaprle vse dohode.

LDU. Skader, 3. avgusta. Med Italijani in Arnavti so se vršili boji v Albaniji proti Vastasu. Skaderske strojnice so obšipavale z ognjem našo vojsko v Burgpassu, vsled česar je komandant vložil protest, na kojega so Italijani odgovorili, da se je to zgodilo slučajno. Borba Italijanov in Arnavtov je trajala 45 minut. Italijanski agitatorji so razvili živahno agitacijo ter iščejo podpise za arnavtsko državo pod Italijo. Arnavtski Hrvati se tej italijanski agitaciji odločno protivijo. Veljka napetost vlada med Italijani v Draču. Kroji in Turanu. Nekj Arnavt, ki je bil v službi Italijanov v Albaniji, je ubil enega italijanskega častnika in štiri vojake.

Vrlemu možu v spominu.

(† Mag. phar. Hugo n Mužina.)

Polagoma se zbiramo od vseh vetrov, kamor nas je razgnala naša nemila usoda, prestevamo se in iščemo. Redke so postale naše vrste, ker so padali, izginali in ugašali povsod, kamorkoli jih je veter razgal, tako, da nam srce še pri najhujših poročilih ni več vztrepetavalo. Izgubili smo domovino, izgubili vse, kar nam je drago in milo in vendar še ni konca udarcem.

V mraku neštevilnih križev ugaša svetlo solnce naše Gorjske. Tudi srca je napolnil ta črni mrak do vrha in v njih je umrlo polagoma vsako čustvo razen edinega občutka neizmerne in neizlečljive bolečine.

Zato se iščemo in se zbiramo v strahu, da zopet ne zraste nov križ in ne potonjti še bolj noči, ki vlada v nas. Preveč je bilo boli in trpljenja, bolna srca ugašajo k počitku!

Tako je šel tudi Hugo od nas, eden najboljših, zlata duša. Celó življenje mu je bila ena edina dolga vrsta razočaranj. Mlad idealist, v katerem se je dramila duša učenjaka, je kot magister pharmaciae položil maturo, da je mogel študirati kemijo. Eden najboljših učencev prof. Brunnerja je vstopil ob izbruhu vojne kot asistent na kemičnem inštitutu praške univerze, končal svojo dizertacijo ter obenem začel študirati medicino. Po svojem značaju nespodoben dati svojemu življenju realno podlogo, je živel svojim visokim načrtom. V svojem laboratoriju je sedel in raziskaval ter študiral, kjerkoli in v katerikoli družbi je bil, je odkrival svoje načrte, katere je hotel uresničiti njegov smeli duh, medtem ko mu je telo slabe lo in ugašalo. Vojna ga je izgnala iz doma, oropala njega in družino vsega, vzela mu očeta in brata in sam s svojo sestro in materjo je živel v Pragi v pomanjkanju, v vednih denarnih stiskah in stokrat hujšem položaju kot najbednejši slovenski dijak. Od nikoder podpore, je živel od pomoči svojih prijateljev in znancev. V svojih denarnih stiskah je imel sto prilik za dobre službe, toda ni jih iskal, ampak ustrajal na svojem mestu z voljo genija, iskal, delal in ustvarjal ter trpel z materjo in sestro najhujše pomanjkanje, v prsih pa nosil kalj smrti. Čutil je, da je bolan, povsod to priznaval in pravil, in vendar je bil v družbi vesel in poln humorja, le tupatam in kadar je bil sam, poln resignacije in obupa. Oslepel na eno oko vsled bolezni in drugo v nevarnosti, je trepetal pred tuberkulozo. Že kot mlad farmacevt, kakor tudi vedno pozneje, je raziskaval svojo kri in iskal v njej smrtne kalj. Ni jih našel, toda kljub temu, s trmo raziskovalca, študiral sam na sebi, dokler jih ni v njem neisprosa usoda v resnici zaplodila. Šest mesecev je lehal in polegal in vendar upal do konca, dokler ni ugasnil v vinohradski bolnici med svojimi prijatelji.

Občutljiv in naravnost ženske narave, zlata duša, ki bi vse dal, vsem pomagal, človek, ki ni imel sovražnika, katerega je moral vsakdo ljubiti, povsod sprejet s prijateljskim in ljubeznijo, v družbi in pri delu. Nepozabni ostanete trenutki, ko je zvečer v družbi ali doma v svoji sobi odkrival svoje načrte mirno in veselo, tupatam z nervoznim, jeznim povdorkom. Skozj vsako njegovo besedo je blestela njegova ljubezen do domovine, do solčne Gorjske, v koji je ustvarjal v duhu kemično industrijo, velik laratorij, velike inštitute, zlasti v zadnjem času je sanjnil o ogromnem biološkem inštitutu z velikim aquarijem. Do zadnjega trenutka je razvijal te svoje načrte, polne otroške vere se je opajal ob svojih besedah in ni mogel verjeti v svojo usodo, ki jo je sam bral v celicah svoje krvi. Ti njegovi načrti, tako čudovito bistri in logični so kulminirani v njegovi, v prvih utripih hotenja raziskovalca porodejeni ideji, ki mu je postala življenski cilj, nati baci letjke. Neizprosen sovražnik vseh mladih slovenskih študentov - idealistov, je zmagal tudi v tem boju s sanjanim nasprotnikom in mu uničil življenje. Ugasnil je in izginil iz naše srede eden najboljših v svojem značaju in v svoji kruti neusmiljeni usodi, tip goriskega begunca-dijaka.

Za njim žalujejo vsi, ki so ga poznali, najbolj pa z njegovo usodo itak tesno spojena in do konca mu zvesta mati in sestra, sta mu vse žrtvovali in stojita danes sami in zapušteni, nesrečni in ubogi ter brez sredstev na svetu. Ali bo slovenska domovina na teh dveh nesrečnih popravi vsaj deloma to, kar je zagrešila na Hugonu?

Domovina, ti ponosna in ljubezniva mati svojih otrok, danes svobodna in srečna, ali res še nisi spoznala svojega greha, ali ne čutiš očitka mrtvih ust, ki se oglašajo iz raztresenih grobov teh najboljših po Dunaju, Pragi in drugod po vseh krajih, kjer so zbirali zlatih zakladov z edino mislijo, da z njimi Tebo osrečijo in Te poveljajo! Slavko.

Kongres jugoslovanske omladine.

V prvi polovici meseca oktobra, kakor se je že javilo, bo v Zagrebu kongres celokupne jugoslovanske omladine. Ker svoječasni poziv ni našel dobrega sprejema v vsem časopisju in ker so nekateri listi netočno tolmačili njegov namen, zato prirediteljski odbor K. J. O. razpošilja naslednja pojasnila: Inicijativno za omladinski kongres je dal Osrednji odbor Jugoslovanske ujedinjene omladine s svojim proglasom, ki so ga naši listi deloma objavili. Na poziv Osrednjega odbora J. U. O. so se odzvale mladinske organizacije zagrebške vseučilišča, na drugih vseučiliščih in omladinskih centrih, da kongres dobi na ta način značaj kongresa celokupne jugoslovanske omladine. Prirediteljski odbor ima zveze z omladino iz vseh naših krajev in pričakuje na podlagi dosedanjih odzivov, da se bo kongresa udeležilo nad tritisot tovarišev. — Prvi dan kongresa bo na dnevnem redu likvidacija predvojnega delovanja Jugoslovanske Omladine, pri čemer bodo člani drugih skupin prisostvovali kakor gostje. — Drugi dan je skupna manifestacija jugoslovanstva, pri kateri bodo sodelovale vse skupine. — Tretji dan se bo razpravljalo o današnjem položaju v domovini in o programu spoznavnega omladinskega delovanja v bodočnosti. Pri tej razpravi sodelujejo izbrani govorniki vseh skupin. S tem bo vsej omladini dana možnost, da dobi vpogled v razne politične in kulturne struje, in da se vse omladinske skupine poprijemajo dela za prepodo našega naroda in obnovo naše zemlje. — Kakor razvidno, je kongres celokupne jugoslovanske omladine v tako težkih časih za ves naš narod in za vse stranke srbsko - hrvaško-slovenske brez razlike izredno važnost.

Za Osrednji Odbor JUO: Dr. Ljubo Leontič in dr. Mirko Kosić; za Socijalističko Omladinsko udruženje: Božidar Zulechner in Gojko Berberović; za Jugoslovensko Demokratsko Omladinsko Ligo: Zvonimir Stilinović in Milan Vukelić; za Jugoslovansko Radikalno Demokratsko Omladino: Branko Peleš, Mirko Došen in Milan Fabjančić; za zvezo jugoslovanskih prostovoljcev: Dragutin Moderčin; za Jugoslov. Podporno Društvo: Svetislav Marić.

Dnevne vesti.

Nagrada karlovškemu pehotnemu pehotnemu polku. Mestni svet v Mariboru je votiral 10.000 K kot nekako nagrado karlovškemu pehotnemu polku za njegovo hrabro in vzorno ponašanje povodom zadnjih izgrezov. Poveljnik karlovškega polka podpolkovnik Uzo-rinac je poslal vladnemu komisarju dr. Pfeiferju pismo, v katerem pravi med drugim: »Uverjavam Vas, da če ovaj pnik i u buduce znati vršiti svoju dužnost na boljak mile nam otačbine i mladog nam kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca«.

Maistrova in Koroševa ulica v Mariboru. Mestni svet mariborski je v svoji seji z dne 1. t. m. sklenil, da se prekrstite cesti »Bismarkstrasse« in »am Stadtpark« v Maistrovo ulico in cesti »Erzherzog Eugensrasse« in »Volksgartenstrasse« v Koroščevo ulico.

Izselji se je iz Celja Ferdinand Porsche, učitelj in voditelj celjskega Thurnvereina. Dobil je nadejteljsko mesto na dekliski ljudski šoli v Kapfenbergu.

Premeščenj nemški železniški uradnik. Uradnik južne železnice revident Toplak, adjunkt Roisl in revident Kobenz so iz Maribora premeščenj v Avstrijo in sicer Toplak v Mazleisdorf, Roisl v Pfaffstatten, Kobenz pa v Potwendorf. Toplak je denunciral leta 1914. svojega slovenskega tovariša Lukežiča, ki je bil nastavljen na koroškem kolodvoru, da je nevaren srbofil. Vsled denunciacije so ga poklicali k vsjakom ter ga poslali na rusko fronto, kjer je padel.

Poročevalci višjega šolskega sveta sprejemajo zaradi preoblike uradnih poslov v dobi počinjane stranke samo vsak petek od 9. do 12. ure.

V Lučanah aretirana nadkomisarja Voh in Canjko iz Maribora je policijska oblast v Gradcu izpustila in ju dala na stroške »Kmetijske poveljnštva« v Gradcu prepeljati v Maribor, češ da sta imenovana finančna uradnika nadzorovala mejo v interesu jugoslovanske, kakor tudi nemško-avstrijske države.

Sestanek zaradi zatvornice. Dne 30. julija t. l. je bil v Ljubljani sklican sestanek, na katerem je bilo zastopanih po svojih odposlancih 20 občin ljubljanske okolice, katerih posestniki imajo svet na barju ali bližini tega. Po podanem poročilu in ostri debati se je soglasno sklenilo: 1.) Vsled poplave napravljene škode naj se takoj od deželne vlade za Slovenijo precepijo in oškodovancem povrnejo. 2.) Vlado se naprosi, naj se nemudoma zatvornice odpro in ostanejo odprte, dokler močvirni odbor zaprtje teh ne odredi. 3.) Nadzorstvo nad zatvornicami se naj podeli močvirnemu odboru. 4.) Močvirni odbor naj čim prej ko mogoče dokonča snazhenje vseh potrebnih jarkov in dotokov, kateri se stekajo v Ljubljanko. 5.) Potom naredbe naj se določi, da ko bodo glavni jarki iztrebljeni, da morajo posestniki ob svojih delih jarke vzdrževati. 6.) Mestni magistrat ljubljanski naj prične takoj jarke ob potih vzdrževati, ker ta tudi pobira najemnino od trave med poti in jarki. 7.) Na barju v mestni šofi naj se takoj odprejo za državne stroške javna telefonska govorilnica, od katere bi se obveščal od časa do časa močvirni odbor o stanju vode, dale bi lahko služil ta telefon v nujnih slučajih n. pr. nesrečah, požarih itd. 8.) Kar je pa do sedaj napravljene škode, si pridržujemo pravico zahtevati polno odškodnino. Resolucija se odpošlje takoj vladi in takojšnja od pomoči naprosi.

Zaplenjeni zlato v Špilju. O zaplenjenem zlatu na avstrijski meji v Špilju smo že poročali. Dodatno k temu poročilu nam javljajo iz Špilja, da je finančna straža že 28. julija zaplenila nekemu tihotapcu 299 cekinov po 20 frankov in dva cekina po 10 frankov. Zaplenjeni cekini so bili vredni nad 6000 frankov. Dne 30. julija ponoči pa je hotel židovski trgovec Memišević iz Sarajeva vtihotapiti v Avstrijo za več milijonov zlatin in tujega denarja. Vreče, v katerih je imel spravljene cekine, je imel skrite deloma v medu, deloma pa v surovem maslu. Eno vrečo cekinov je imel zavito kot klobaso v posodi za vodo na stranišču. V eni vreči je bilo 1700 cekinov po 20 frankov, 152 cekinov po 10 frankov in 299 turških zlatnikov. Razen tega je bilo v vreči še 46 romunskih bankovcev po 500 lejev in 2 bankovca po 1000 lejev. V vreči, ki je bila zvita kot klobasa, so našli 287 cekinov po 20 frankov in 26 cekinov po 10 frankov. Ves zaplenjen denar so prepeljali v Maribor in ga shranili v blagajni davnega urada. Ker je kurzna vrednost 20frankovskega cekina sedaj 156 K, se lahko izračuna, kakšno milijonsko vrednost reprezentira v Špilju zaplenjeno zlato.

Trgovski in obrtni shod. Kakor smo že pretekli teden poročali, bo velike važnosti za vsakega posameznega trgovca in obrtnika. To bo prvi in največji strokovni shod čez Jugoslavijo, zato se ga naj vsak posamezen trgovec ali obrtnik tudi zanesljivo udeleži. Shod se vrši v nedeljo dne 10. avgusta, točno ob 15. uri v veliki Götzovi dvorani v Mariboru.

Vseučilišča. Nemško vseučilišče v Černovicah se zatvorji s 1. septembrom. V poznanju je odprto poljsko vseučilišče. Nemško vseučilišče v Pragi se bo bržkone preselilo v Ljberc. LDU.

Zavetišče za matere. Pod upravo ženske zadruge se je otvorilo v Dubrovniku zavetišče za matere. Siromašne matere bodo pošiljale bolno deca na brezplačen zdravniški pregled. V slučaju velike potrebe se bo dajala tudi podpora v naravi.

Invalidi kostanjeviškega, krškega in novomeškega sodnega okraja se vabijo tem potom, da se po možnosti v čim večjem številu udeležijo sestanka, kateri se vrši dne 10. avgusta t. l. ob 10. uri pop. v prostorih gostilne g. Bučarja v Kostanjevici. Pomen zborovanja je, čim preje organizirati vojne invalide ter okrajati. Zato, prizadeži na krov, ker samopomoč nam olajša bodočnost.

Pisec notice »Se nekaj o M. Gorup« v D. se prosi, naj se zgleda v trgovini Cihla & Jesih v Ljubljani.

St. Jemel. Odbor tuk. podpornega društva vojnih invalidov se tem potom zahvaljuje vsem, ki so k lepo uspehi društveni prireditvi dne 27. julija pripomogli. Vsa čast občanom kakor tudi tujim udeležencem, da znajo ceniti pomen društva. Obenem se zahvaljujemo odboru tuk. Hranil. in posojilnice za brezplačna prepuštev dvorane.

Aretiran tihotapec. Organi vojnega redarstva so aretirali v Zagrebu v Narodni kavarni nekoga Giuseppe Rossi, ki je imel pod telovnikom in srajco za nad 1 milijon 200 tisoč ameriških dolarjev. Rossi je zamen poskušal mistificirati, da je iz Trsta ali iz Ljubljane, ker se je končno konstatiralo, da je iz Firence in da je hotel nakupiti pri nas za dolarje zlat denar in ga utihotapiti na Reko.

Ukradena je bila včeraj v Koleziji listnica z legitimacijami. Ker za tatu nima omenjen nobenega pomena, naj pošlje po pošti nazaj na naslov legitimacije, sicer se bodo storili drugi koraki.

Hotel »Wilson« v Beogradu je otvoril gospod Jovanović. Glej inserat! Umrla je v Ljubljani hčerka okrajnega glavarja dr. Milko Ljubca, gđ. Nelj Ljubec. Pogreb je danes 4. avgusta popoldne ob pol 6. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu. N. v m. p.

Umrla je v Ljubljani v Židovski ulici št. 5 v visoki starosti 86. let zasebnica gđ. Antonija Klebeč. Bodj splošno spoštovani gospodični ohranjen blag spomin.

Umrl je v Ljubljani trgovec Leopold Fon. N. v m. p.

Kultura.

Razpis konkurza za skladbo. Srbsko pevsko društvo v Zagrebu je razpisalo konkurz za eno kompozicijo mešanega ali moškega zbora a capella na tekst iz srbskega narodnega umetniškega pesništva. Nagrada 2000 kron. Kompozicija mora biti v duhu srbske narodne muzike, dosedaj neobjavljena in neizvajana, prepisana s tujo roko in označena s posebno devizo, ki se ima staviti tudi na zatvornico kuverta, v kateri je ime in naslov avtorjev. Partitura naj se pošlje na naslov dr. Jovana Grčića, profesorja v Zagreb, Mažuraničev trg 8, 2. nadstropje, najkasneje do 1. novembra t. l. Posebna jurij določi za večino glasov kompozicijo, ki se nagradi. Rezultat konkurza se naznani najkasneje 1. decembra t. l.

Gledališke predstave v Ljutomeru. Po dolgem času nas zopet enkrat obiščejo ljubljanski igralci. V sredo 6. t. m. bodo predstavljali Strindbergovo tragikomedijo »Upnika« in »Medveda«, Cehova velezabavna groteska. Obe igri sta imeli povsod izredno lep uspeh in je za to predstavo tudi pri nas živahno zanimanje. Dne 5. t. m. igrajo isto igro v Radgoni.

Gospodarstvo.

Periklejeva doba v Ljubljani. Zidarski mojstri v »Slovenec« kot zagovorniki narodnosti uradnika! Nov pojav v naši demokratični dobi. Ali tu ne gre niti za demokratičnost, niti za domače ljudi, nego za zakonitost, pravilnost uradovanja ter za napredek in ugled Ljubljane. Na našo notico pod gorenjim naslovom (št. 150) se je oglašila sedaj Zadruga zidarskih mojstrov Slovenije. Oglašila pa se je nerodno in prezgodaj. Očitno ji je sestavil tisto »Poslano« nekdo, ki razmer, zakonov in uradne prakse ne pozna. Vsaj dovolj ne. Deželna vlada res podeljuje koncesije, a le takrat, če prošile ustreza pogojem. Le eden teh pogojev je izpit. Naravno je, da se od mestnega stavbnika mora zahtevati vse kaj več, kakor od zidarja na kmetih. V Ljubljani je I. inštanca mestni magistrat, ki ga deželna vlada vselej vpraša, je li prošile kvalificiran in je li ustregel vsem pogojem. Da more odgovoriti, uvaja mestni magistrat v vsakem slučaju takozvano instruktorsko postopanje, t. j. povzede glede prošile strokovne, moralne in gmotne sposobnosti za izvrševanje obrti v glavnem mestu Slovenije. Vsak laik bo razumel, da se mora od stavbnika v Ljubljani v vsakem oziru zahtevati dosti več kot od zidarskega mojstra na selu, kjer vladajo glede estetskih, zdravstvenih in drugih zahtev, ki so v Ljubljani bistvene, še prav idilne razmere. Človek je lahko mojster na kmetih, a v mestu ga nazivljajo mojstra skazmo. Mestni stavbni urad ni tu, da bi stavbnike učil, jih opozarjal na stotero predpisov, jim presnavljati osnutke, popravljal načrte itd.; tudi ne more trpeti, da delajo arhitekturnim Simpličijem načrte, statične račune i. dr. za dober honorar akademiki, ki se za izvršitev dalje ne brigajo. Zato je treba, da ima Ljubljana izvrstno usposobljene stavbnike, domačine ali Slovane, ki bodo mestu na čast in korist, ne pa mestnemu stavbnemu uradu v obun in

tujcem z okusom v posmeh. Koncesije so vezane na prvotno obrtnikovo bivalište in je samolastna izprememba izključena. Celo če se obrtnik preseli v isti občini, je treba oblastvenega odobrenja za novo stajališče; če pa se obrtnik preseli v drugo občino, je treba popolnoma nove koncesije, nove prošnje, novega instruktorskega postopanja itd. O kakem prenosu koncesije govore le ljudje, ki ne poznajo obrtnega reda, in značilno je, da podpisuje tako Poslano Zadruga zidarskih mojstrov. To je pač le nov dokaz, da naše zahteve glede kvalifikacije ljubljanskih graditeljev niso pretirane. Kaj hoče reči Poslano s stavkom: Za družbo pa se itd., sploh ni razumljivo. Najlepše pa je dejstvo, da ondi podpisana Zadruga zidarskih mojstrov v Sloveniji doslej ne obstoja, nego se šele snuje. Zatorej nima še nobene pravice nastopati javno, predno ni odobrena. Njen predčasni nastop, kakor vidimo, ni bil srečen, v njeno čast pa se nadejamo, da osvoji naše stališče: da brani zakon ter stavi do svojih članov najvišje zahteve. S tem dvigne svoj ugled in zagotovi stavbarstvu v Ljubljani procvit, ki ga vsi želimo.

Kristalna soda. Kr. ministrstvo za prehrano in obnovo dežel je odseku za prahrano Slovenije nakazalo v tovarni Lukovica v Bosni večjo množino kristalne sode. Reflektanti naj javijo svojo potrebo direktno tvrdki Ant. Krisper Kol. v Ljubljani, ki bo blago razdelila in razposlala po navodilih odseka za prehrano.

Tobak. Iz Sarajeva nam poročajo: »Ker je v Hercegovini toča uničila v nekaterih krajih duhan in druge poljske plodove, nameravajo posestniki duhanjskih plantaž predložiti deželni vladi prošnjo, da se povzra cena duhanu.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

ODGOVOR PROTICU.

Beograd, 3. avgusta. Današnja »Demokratija« prinaša pod naslovom »Protičeva ostaka« uvodnik, v katerem izvaja: »G. Protić je obelodanil v novih tekst ostavke, ki jo je predal njegovemu kraljevskemu Visočanstvu regentu in priobčil predsedniku Narodne Skupščine. Obelodanil je vest le ostavke prej, nego je z njo seznanil svoje drugove v kabinetu, prej nego je obvestil o njej predsedstvo Narodne Skupščine, ki se sestane v ponedeljek, a kar je najlepše, on je to ostavko sestavil kot običajen pamflet, tako da bi mogla konkurirati dostojno s članki kake »Tribune«, ni pa dostojna za visoka mesta, ki jim je namenjena, t. j. za krono in Narodno Predstavništvo. G. Protić je obrazložil svojo ostavko z razlogi, ki se niso bili nikdar navajali v ministrskih sejah. V stavki navaja g. Protić difference glede notranje politike. No, te difference niso obstajale, dokler je g. Protić mislil, da more brezpogojno računati z g. Pribičevićem. Še le od atkrat, ko se je demokratska stranka spojila s strankami Zveze srbske opozicije v Demokrasko zajednico, datirajo nekatere difference med g. Protićem in Pribičevićem. — G. Protić se pritožuje v ostavki tudi na železniške razmere, ne omenja pa, da ne funkcionirajo sedaj v nobeni deželi železnice brez pripora; posebno pa ne navaja koliko je finančni minister kriv, da železniške razmere niso urejene tako, kakor bi železniški minister to želel. G. Protić ne zameta niti deruta v naših finančah. On se ne pritožuje v ostavki niti, da vojska in orožništvo ne prejmeta mesečne plače, da izgubljamo milijarde vsled neurejenega valutnega vprašanja, ne omenja v svoji ostavki niti tega, koliko je delal, oziroma bolje: koliko ni delal minister za javna dela. Popolnoma razumljivo je, da se sklicuje na svoje nespretno in neveselo vođeno zunanjo politiko, kar je dovelo do tega, da smo danes najslabše zastopana dežela v inostranstvu. Razumljivo je, da se g. Protić v svoji ostavki ne pritožuje glede obsega in načina izvršitve agrarne reforme. On se je vezal z begi, grofi in baroni, v obče s predstavniki velike posesti, pa mu ne more konvenirati agrarna reforma, ki ima v prvi vrsti pred očmi interes našega kmetkega ljudstva in brigo za njegovo bodočnost. Dobro je, da je razliko med demokrati in radikali v razumevanju agrarnega vprašanja jasno podčrtal. »Gospod Protić se sklicuje na novinarske članke, da upraviči svoje postopanje v momentu, ko se skušajo narodne vrste strniti in napeti vse svoje moči; on se ne vpraša, komu je služil s svojo ostavko: našemu narodu ali komu drugemu. Jasno se vidi tendenca njegove ostavke: strankarski interes naše države zahteva še nekoliko članov radikalne stranke v kabinetu. To znači od g. Protića napovedana »rekonstrukcija«. Gospod Protić bi hotel, da »rekonstruiru« kabinet. Po njegovem obnašanju v ministrskih sejah in po njegovi ostavki, ki znači unikum v parlamentarni historiji, ne more on več rekonstruirati kabineta, niti ne more priti v položaj, da razpravlja o tem z Demokrasko zajednico. G. Protić je v najtežjih časih našega narodnega

življenja razbil koalicio strank, ki je bila pozvana, da osigura narodu pogoj za njegovo bodočnost. G. Protić je element destruktivne in uničevanja, ne pa dela in stvarjanja. Radi tega je on nesposoben, da nosi današnjo situacijo. Najboljši dokaz temu za cel svet je obrazloženie ostavke.

RADIKALCI SOLIDARNI S PROTICEM.

Beograd, 4. avgusta. Včeraj popoldne ob 17. je imel klub starih radikalcev sejo, na kateri se je izjavil solidarnim z gosp. Protićem.

NOV GUVERNER JULIJSKE BENEČIJE IN TRENTINA.

Milan, 3. avgusta. Iz Rima poročajo: Novoimenovani civilni guverner Julijske Benečije Ciuffelli je odpotoval v Trst. Z njim so odpotovali njegov osebni tajnik Cerquignini in državna svetnika Berio in Barone. Z istim vlakom se je odpeljal tudi nanovo imenovani civilni guverner za Trentino Cerdaro.

ITALIJSKE LAŽI.

Milan, 2. avgusta. Italijanski listi priobčujejo iz Zadra z dne 31. julija to - le očitno izmišljeno vest: Širijo se govorice, da je prišlo v Splitu do težkih spopadov med Srbi in Hrvati. Baj je bilo okrog 100 mrtvih. Angleški admiral, ki se nahaja v Splitu, je baje prošil za pomoč italijanske vojaške oblasti.

KDAJ BO PODPISANA MIROVNA POGODBA Z AVSTRO - OGRSKO.

Pariz, 2. avgusta. Francoski listi pišejo, da bo mirovna pogodba z Avstrijo podpisana v roku od 20. do 25. avgusta.

FRANCIJA ZAHTEVA DEL AVSTRO - OGRSKEGA BRODOVJA.

Pariz, 2. avgusta. »New York Herald« piše: Francija zahteva z vso odločnostjo, da se ji priznajo vsi nemški parniki, ki jih ima v svoji oblasti in del bivšega avstro - ogrskega brodojva.

Vesti LDU.

ITALIJANI ZA MADŽARSKO.

LDU. Budimpešta, 1. avgusta. (D. kor. urad.) OKU poroča: Načelnik v Budimpešti poslujoče italijanske misije podpolkovnik Romanelli je izdal oklic, kjer pozivlje prebivalstvo glavnega mesta in vse dežele, naj vzdrži mir in red, ter izjavlja, da hoče storiti vse, kar je v njegovih močeh, da izposluje pri ententi če ne popolno, pa vsaj delno odpravo blokade in olajša na ta način položaj Madžarske.

DELO MED PARLAMENTARNIM ODMOROM.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Za parlamentarnega odmora so odseki pregledali in pripravili zakonske predloge.

NARODNI POSLANCI V BEOGRADU.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Zaradi ministrske krize je dospelo semkaj mnogo poslancev iz vse dežele.

MORNARIŠKE SEKCIJE V OBMORSKIH MESTIH.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Vojni minister je na predlog mornariške sekcije izdal odredbo, po kateri se ustanove nekatere sekcije v obmorskih mestih.

KOMISIJA ZA RAZDELITEV VELEPOSESTEV V BOSNI IN HERCEGOVINI.

LDU. Beograd, 1. avgusta. V ministrstvu za agrarno reformo se je imenovala strokovna komisija nalogo, da izvede zakonito razdelitev veleposestev v Bosni in Hercegovini ter v delih Dalmacije.

USTANOVE ZA REVNE DIJAKE.

LDU. Beograd, 1. avgusta. V ministrstvu za prosveto se razmotriva vprašanje glede ustanov za revne dijake in način kako se bodo letos podelile. V to svrhu bo ministrstvo za prosveto zahtevalo potrebne kredite od finančnega ministrstva. Za to se bo imenovala posebna komisija.

NAPISI NA ŽELEZNIŠKIH VOZOVH.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Minister za promet je odredil, da bodo po vsej železniški lokomotivni in vagoni imeli za napis nastopne črke: D Z SHS (Državna železnica SHS).

POTOVANJE RUSKIH DELEGATOV.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Ruski delegati v Beogradu bodo te dni odpotovali v Sarajevo, Mostar, Dubrovnik in na Cetinje, da stopijo v ožje stike z osvobojenimi brati.

LDU. Beograd, 1. avgusta. V ministrstvu za prehrano se dela za dobavo večje množine blaga iz inozemstva. Doslej je došlo mnogo ponudb od zasebnikov, in sicer neposredno ali pa preko naše agenture v inozemstvu. Te ponudbe se preučujejo in v najkrajšem času se določijo dobave. Dokler ne dobi država velike množine blaga, ne bo konec draginje.

IZVOZ SLADKORJA IZ AMERIKE PREPOVEDAN.

LDU. Beograd, 1. avgusta. Iz New Yorka javljajo trgovinski sbornici, da je ameriška Unija za kratko dobo dveh do treh mesecev prepovedala izvoz sladkorja. Varok te odredbe tiči v

tem, da se je poslednji čas izvozilo toliko sladkorja, da ga je bilo že premalo za domačo potrebo.

AMERIKA HOČE SPREMEMBO MIROVNE POGODBE?

LDU. St. Germain, 3. avgusta. (D. kor. urad.) »Petit Parisien« poroča iz Washingtona, da je nekaj izvedencev mednarodnega prava preložilo predsedniku Wilsonu število predlogov, ki se tičejo izpremembe mirovne pogodbe. Te izpremembe so sestavljajo z dovoljenjem Wilsona, ki baje zahteva, da se sprejmejo, preden Amerika ratificira mirovno pogodbo.

ROMUNI PRED BUDIMPEŠTO.

LDU. Budimpešta, 3. avgusta. (D. kor. urad.) Romunske čete so dospelo do mesta Budimpešte. Vojni minister Haubrich in župan Harrer sta jim šla naproti in sta se začela pogajati s poveljnikom generalom Rurescom. General je izjavil, da ima povelje nadaljevati pohod do meje mesta, nima pa pooblastila zasesti mesto. V zadevo vzdrževanja miru se ne bo vtikal, ker je to stvar ogrske vlade. Glede nastanitve do mesta dospelih romunskih čet so se domenili, da jim da vlada na razpolago dve konjeniški vojašnici ob robu mesta, in sicer ne na podlagi zasedbe, temveč na temelju gostoljubnosti.

NAPETOST MED AMERIKO IN JAPONSKO.

LDU. Berlin, 2. avgusta. (DKU) »Lokalanzeiger« javlja iz Haaga: Kakor doznajajo »Daily News« iz New Yorka, narašča napetost med Zedinjenimi državami in Japonsko čimdalje bolj. Japonska noče niti malo odnehati od svojih teženj. Medtem ko se Zedinjene države pripravljajo na ratifikacijo mirovne pogodbe in izkušajo priti čim prej glede tega na jasno, se drži Japonska zelo rezervirano. Kot vzrok tega zavlačevanja od strani Japonske navajajo, da mora mikado najprej povprašati svet starešin in svet starešin se sestane šele čez kake štiri tedne. Napetost med Zedinjenimi državami in Japonsko ima namen tudi za Angleško, ker japonska vlada izjavlja, da ima pravico v primeru oboroženega spopada z Zedinjenimi državami zahtevati od Anglije vojaško in mornariško pomoč.

MESTO ZVEZE NARODOV, ZVEZA VELESIL.

LDU. Berlin, 2. avgusta. (DKU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Amsterdama: Glasom vesti tiskovnega urada »Radio« poroča »New York Tribune«, da se je pojavilo gibanje, ki stremi za tem, da se misel o zvezi narodov sploh opusti in da se zamisli svetovni mir s pomočjo tesne zveze med Zedinjenimi državami in Francijo na eni strani in med Zedinjenimi državami ter Anglijo na drugi strani. Zveza naj ostane v veljavi kot trajen sporazum med omenjenimi tremi velesilami ki so izšle iz svetovne vojne kot zmagovalke.

WILSONOVA TURNEJA.

LDU. Pariz, 1. avgusta. (DKU) Iz New Yorka se poroča: Predsednik Wilson bo sredi avgusta nastopil svojo turnejo križem Zedinjenih držav. Trajala bo približno mesec dni. Predsednik namerava tekom svojega potovanja imeti 25 predavanj. (Spomladi bodo volitve!)

Društvene vesti in prireditve.

Vodnikova slavnost v Studenjah pri Poljanah se vrši v nedeljo dne 10. avgusta ob 3. uri popoldne. Vodnikova slavnost s petjem, godbo in vprizoritvijo igre »Zupanova Mjčica«.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Sv. Juriju ob juž. žel. priredi v nedeljo dne 10. avgusta 1919 ob 15. uri Gregorčičevo slavnost na Gorškem travniku pri Osetu. Za zabavo, želedec in grlo skrbje zavedne Senturčanke. Ob slabem vremenu se vrši slavnost v telovadnici. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Poizvedbe.

Gospod, ki je pred kratkim potom »Slov. Naroda« iskal stanovanje 2 do 3 sobe ali ene vile, naj se izvoli oglašiti v Novem Vodmatu št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Objava.*

Kakor čujem, opravlja neka gotova oseba mene in mojo hišo in troši po mestu neresnične vesti. Prosim torej vsakogar, posebno pa svoje prijatelje, naj mi blagovolijo vsako tako sumljivo vest nemudoma poročati, da utegnem potem na konkretni podlagi proti tej neznačajni osebi sodnijsko postopati. Obenem naznanjam tudi, da gospa Stanija Čelchowsky ni več v moji hiši.

Fany Heger,

hotelirka.

Hotel »Tivoli«.

Ljubljana, 2. avgusta 1919.

* Za vsebino tega spisa je urednik živo odgovorno, kolikor določa zakon.

Revne Franco - Slovane (No 11)

En vente dans toutes les librairies.

7477

Drva cele vagone in tudi na m³ od daja Gospodarska zveza v Ljubljani.

Kavarniški pikolo se sprejme. Pismene ponudbe na „Kavarno slon“.

7481

Kontoristinja, perfektna slovensko - nemška korespondentinja se sprejme proti dobremu plačilu in hrani v hiši. Ponudbe na Pavel Pirich, tvornica usnja, Ptuj.

7533

Pisarniške mize priproste, kakor tudi najfinije izvršbe pri tvrdki Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kollez.

7533

Prodajam več motornih koles, tovorni s priklopnim vozom znamke Franc. — Florjancič, Selenburgova ul. 6.

7447

Sveže maline se kupijo v vseh množinah. Ponudbe na Desističija esenc in izdelovanje sokov Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ul. št. 27.

7251

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se prodaja. Več pove vratar „Hotela Slon“.

7452

Ova pisalna stroja skoraj nova, znamke Commercial in Neusselles se ceno prodajata. Florjancič, Selenburgova ul. 6.

7557

Kupim ozir. vzajem v najem dobro trgovino z mešanim blagom, nabraja na deželi. Ponudbe pod šifro „A. R. 60/7514“ na upravn. Slov. Nar.

7514

Znanjarski hotel, od 60 — 100 litrov vsebine, že rabljen, se kupi. Ponudbe s ceno na J. Novak, Glince 20 pri Ljubljani.

7523

Zastupnika za Slovenijo traja prvo razredna pecara šljivovice, destilacija konjaka i tvornica likera. Ponudbe i reference na upravn. Slovenskega Naroda pod „Pecara 605/7526“.

7515

Rdeče maline za eksport kupuje „Bal-kan“, trgovska špedicijska in komisijska del. družba Ljubljana, Dunajska cesta 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

7515

Stanovanje s hrano išče visokošolac pri boljši rodbini, če mogoče s klavirjem. Plača se deloma v živilih. Ponudbe pod „Klavir/7582“ na upr. Slov. Naroda.

7582

Korespondentinja veščo dobro slovensko - nemške korespondence išče za takojšnji vstop tvornice cementa Zidamost. Ponudbe na ravateljstvo tovarne.

7535

Ekonom, 26 let star, absolvent grotenhofske kmetijske šole, priden in energičen išče tem potom primerne službe na kakem veleposvetstvu ali kakem podjetju. Ponudbe pod šifro: „Ekonon/7544“ na upr. Sl. Nar.

7544

Ma. Nazarije nad Mozirjem. Na prodaj imam več množino ostankov, kakor tudi celih kosov, vseh vrst belega in domačega platna za ruhe, srajce, podlaga za čevlje itd. Samo prvovrstno blago po zelo znižani ceni na drobno in debelo. Alojzij Remic.

7513

Išče se prodajalca za trgovino z mešanim blagom Josip Divjak, Ribnica.

7548

Prodajam radi selitve več železnih postelj in gasperkov ter pitje kletke Tržaska cesta št. 11.

7598

Osební avto naproday radi selitve. Vpraša se „Hotel Wilson“ Ljubljana, sobarica.

7608

Soba (kabinet) tudi brez postelje v mestu iščem za takoj ali pa do 10. avgusta proti dobri nagradi. Ponudbe pod „Kabinet/7597“.

7597

Mlada značajna gospodinja z 250 seznanja z zdravim značajnim gospodom Poklic višji uradnik ali boljši trgovec. Samo resne ponudbe če mogoče s sliko pod „Značaj/7600“ na upravn. Slovenskega Naroda.

6600

Prodajam pritlična hišica z 250 seznanja z zdravim značajnim gospodom obdelanega vrta za zelenjavo v Trnovskem predmestju, posebno pripravno za izvoška. Pojasnila daje gostinja Novak v Konjuški ulici 12.

7602

Soba z električno razsvetljavo išče s prvim septembrom mlad akadem. nabržen distingviran gospod pri primerni obitelji. Ponudbe pod šifro: „Samoce/7606“ na upravn. Slovenskega Naroda.

7606

Un officier anglais cherche une ou meublées independantes a Ljubljana, si possible au centre de la ville. La maison anglaise, Hotel Union, Ljubljana.

7601

Kupim majhno hišo v Ljubljani ali zamenjam lepo hišo v večjem trgu na Gorenjskem s primerno hišo v Ljubljani. Eventualno zamenjam tudi samo stanovanje. Cenjene ponudbe pod: „fotograf/7591“ na upravn. Slov. Naroda.

7591

Antonija Klebel zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!

Ljubljana, 4. avgusta 1919.

Žalujejo ostali.

Antonija Klebel

zasebnica

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 5. t. m. ob 16. uri popoldne, iz hiše št. 5. v Židovski ulici na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev!